

માશુકે-મેહફીલ

યાને

બાગે-ગુલશન.

પ્રકાશક-ચિમનલાલ મગનલાલ શાહ.

ચાર આના

૧૨૯૩૧ ૭૮૬

માશૂકે-મે'ફીલ

યાને

II 17/5/1926

બાગે-ગુલશન

1926

ભાગ ૧ લો ૨ જો સાથે.

ગઝલ— —:▭:—

મહોબ્બત ગેયરસેં, બેરી, છુડા દો યા **રસુલીલ્લાહ**
મુઝે આપના હી દીવાના, બનાદો યા **રસુલીલ્લાહ.**
લગા તકમેં ગુનાહોં કે, પડા દીન રાત સોતા હું !
મુઝે ઈસ ખ્વાબે ગફલતમેં છુડા દો યા **રસુલીલ્લાહ.**
પડા હું કહરે દરિયામેં, ભંવરમે ખાતા હું ચક્કર !
કીનારે લુત્ફસે મુઝકો, લગાદો યા **રસુલીલ્લાહ.**
અંધેરી કબ્રમે મુઝકો અકેલા છોડ જાવેંગી !
વહાં હો ફઝલસેં તેરે, ઉજેલા યા **રસુલીલ્લાહ.**
બડી કીસમત હમારી હે કે, ઉમ્મતમે તુમ્હારી હે !
ભરોસા દોનોં દુન્યામે તુમ્હારા યા **રસુલીલ્લાહ.**
યેહી હય આરઝુ દીલમેં, પઢું તુજ નામકી તસબીહ,
કરૂં કુછ કામ દુન્યામેં, તુમ્હારા યા **રસુલીલ્લાહ.**

ખુદા મુજકો મદીનેમેં, જો લેજાવે તો બહેતર હય !
કે **રોઝા** જાકે મેં દેખું, તુમ્હારા યા **રસુલીલ્લાહ,**
હુશેની પીર હે મેરા, કે જીનકા મુલ્કહે બયતુલ્લાહ,
મુસાફીર હું મેં **કાબાબેકા** દીખાદો યા **રસુલીલ્લાહ.**

ગઝલે–મુજતર—તર્જે–કવ્વાલી—

ફિર ચાહે તું–ના આના ઓ આન બાનવાલે,
ઝુટા હી **વઆદા** કર લે સચ્ચી જુબાન વાલે.
એક **બોસા** માંગને પર યહ ગીલિયાં યહ ગુસ્સા,
ઈસ દરજે ફિદા ? સવદા ઉંચી દુકાન વાલે.
યહ ચુપ ચુપકે બાતેં આંખે ચુરા ચુરાકર,
હમ ભી હય **આંખ** રખતે હમ ભી હય **કાન** વાલે.
એક હાથ આર કાતિલ, ઈને નીમ બિસમીલો પર,
તડપા કરેંગા કબ તક યહ આધી જાન વાલે.
કઆબે મે તુંઝ કો ઢુંઢા ઓર બુતકદે મે જાકર,
કુછ તો પત્તા બતાદે ઓ લામકાન વાલે.

ગઝલ—

—:▭:—

ક્યા પુછતે હો સાહબ મુઝસે કે, **કયા હે દુન્યા.**
હીર્સો હવા કા ઘર હે, દારૂલ **ફ્રના હે દુન્યા.**
શેર } આંખ, કાન. મુખ, મીંચકે નામ **નીરંજન** લે,
અંદર કે પટ જબ ખુલેં તો બાહર કે પટલે.
ગરચે બચશ્મે જાહીર, ઈસમેં **હંસી–ખુશી** હે,
લેકીન હે **ગમકી** બસ્તી, ઈબ્રત કી જા હે દુન્યા !
શેર } ખોટ કપટ મત સરધરો મંઝીલ અપની દુર,
નેકી કુચ્છ કમાઈ લો જો પુંજી હો ભરપુર.

ઇસ પીરજાલ મેં કુચ્છ ઉલ્ફત કી ખુ નહિં હૈ,
ગો આદીયુલ નજર મેં એક **દીલરૂબા હૈ દુન્યા.**
ગર આજ હૈ કીસીકી કલ હોગી દુસરે કી,
હર જાઈ એહ્યા હૈ ઔર **બે વફા હૈ દુન્યા.**

ગઝલે-જલીલ-કવ્વાલી—

મીસ્લે **પરવાના** ફીર હર એકકા દીલ હો ગયા,
યાર જીસ **મહેફીલ** મેં બયઠા, શમઅ મહેફીલ હો ગયા.
દસ્ત બાજુ કી નજાકત પાઉં કી **જંજીર** હૈ,
દો કદમ ચલના તેરે **ખંજર** કો મુશ્કીલ **હો** ગયા.
હુસ્ન વાલોં કે લીએ. જૌહર હૈ ખુને આશકાં,
મીલ ગઇ **તેગે** અદા, જીસકો વો **કામીલ** હો ગયા.
સચ યેહે કહેતે હય કે, સોહબત મેં બડી **તાસીર હૈ,**
મેરે કામીલ કા હર એક અંદાજ **કાતીલ** હો ગયા.
ચાલ થી બાદે બહારીકી તેરી **તલવાર** મેં,
જખ્મ ખાતેહી શગુફતા ગુનચએ દીલ હો ગયા.
હોકે રૂખસત માર ડાલા હાએ ઉસ બેદર્દને,
કલ **મસીહા** બનકે આયા આજ કાતીલ હો ગયા.
ઇશ્ક કરના હે તો પરવાને સે અય દીલ સીખલે,
જો સરે મહેફીલ નીશારે શમઅ મહેફીલ હો ગયા.
કત્લે ગાહમેં ખુબ હુસ્નો ઇશ્કકી ચોટે ચલી,
અંમ ઇધર તડપા ઉધર જલ્લાદ બીસ્મીલ હો ગયા.
દીન જુદાઈ કા નહિં કાટે સે કટા અય **જલાલ,**
યેહ ભી સખ્તી મેં કીસી આશુકકા દીલ હો ગયા.

ગઝલે–તાહીર–ગઝલ—

દવાએ દર્દ હો મોઅજીજ, તુમાહો રશ્કે **ઇસા** હો,
જો તુમ ચાહો તો બીમારે મોહબ્બત કયું ન અચ્છા હો.
મજા **બરસાત** કા તબ હે, કે વોહ સીનેસે લીપટા હો,
ઇધર **બીજલી** ચમકતી હો, ઉધર **બાદલ** ગરજતા હો.
ઉસે માલુમ તો જબહો દીલે મોમીન કા તરસાના,
કીસીકી યાદમે વોહ બુતે કાફીર ભી તરસ્તા હો.
અભી ખીચા ન થા **ખંજર** કે પહેલુ સે નીકલ આયા,
દીલે મુસ્તાક કો શૌકે શહાદત હો તો અયસા હો.
ઉઠે બાલીન સે જબ કહેકર **તબીબો** કો બુલા લાઉં,
પુકારા **દરદે દીલ** ઠયરો તુમ્હી રસ્કે મસીહા હો.
દીલે **બીસ્મીલ** તડપ કર રકસ દીખલાએ સરે મહેફીલ,
જો તુમસે આંખ લડજાએ તો પુતલી કા તમાશા હો.
ઉડા દેતે હ્યં વોહ બાતોંમે **તાહીર** મેરે મતલબકો,
ભલા ફીર નકશા દીલ પર કીસ તરહ હરફે **તમન્ના** હો.

નઇ–ગઝલ—તર્જે–કવ્વાલી—

ચાહના હ્ય જીસકો દીલ, વોહ **દીલરૂબા** મીલતા નહીં,
મુફ્ત કીમ્મત હ્ય દીલકા મુદઆ મીલતા નહીં.
સારી દુન્યા અય અઝીઝો છોડ દી જીસકે લીએ,
અબ ભી હમબે વોહ બુતે ના આશના મીલતા નહીં.
મોત ભી આતી નહીં **દમ** ભી નીકલ જાતા નહીં,
ક્યા **કયામત** હ્ય મસીહાભી મેરા મીલતા નહીં.
ક્યું નહીં પહોંચાએ ઉસ ગુલતક મેરે **પેગામ** કો,
ક્યા પતા ઉસકા તુઝે બાદે સબા મીલતા નહીં.

જુસતજુમેં જીસકે અશરફ હો ગઇ આંખે ચકોર,
દેખને કો ભી હમે વોહ, માહેલકા મીલતાં નહીં.

ગઝલે-અકબર-કવ્વાલી—

અલ્લાહો ગની રૂત્બએ વાલાએ **મોહંમદ,**
હુએ શમસો કમરપે કફે પાએ **મોહંમદ.**
ઝનજીરભી હીલતી રહી બીસ્તરભી રહા ગર્મ,
એક દમમેં સરે અર્શ ગયે આએ મોહંમદ.
આંખોંમેં તસવ્વર દીલે શયદા મેં મોહબ્બત,
લબપર હય કુગાં સરમેં હય સૌદાએ મોહંમદ.
દામનમેં છુપા લે મુઝે દામનમેં છુપા લે,
પરદા મેરે એબોંકાન ખુલ જાએ મોહંમદ.
હસરત હય કે જબ કબરમેં અહબાબ ઉતારેં,
અકબરકી ઝબાંપર હો સદા નામે **મોહંમદ.**

નઇ-ગઝલ-તર્જે-કવ્વાલી—

સંભાલો દીલ **મોહબ્બતમેં** તો અયસા હોહી જાતા હય,
જીગરકી એ કલીસે દર્દ પયદા હોહી જાતા હય.
રકીબો રશ્ક ક્યું કરતે હો, ગર ઉનકો મોહબ્બત હય.
જીસે દીલ પ્યાર કરતા હય, વોહ અપના હોહી જાતા હય.
નીકલ જાતે હંય બલદારોકે બલ સબ ઇશ્કમેં હી તો,
જો આયા ઇસ શીકંજેમે વોહ, **શયદા** હોહી જાતા હય.
હસીનોંકો ખુદા જબ હુસ્ન દે દેતા હય મનમાના,
તો અપને ચાહને વાલોંસે, ગમઝા હોઇ જાતા હય.
અદુને દમ ન મારા સુનતેહી યેહ હાલ પોશીદા,
કે ઘરપર ઉસ **સનમકે** રોઝ મેહશર હોઇ જાતા હય.

નઈ–ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી,

સુના હય આપ ઝીકરે આશીકે નાશાદ કરતે હંય.
જઝાકલ્લા મુઝે ભુલે હુએ કો યાદ કરતે હુંય.
ઉરૂઝે ગુલકી મહેંદી આજ કયા હય સહને **ગુલશનમેં**,
કેમુરઆને ચમન શોરે **મુબારક** બાદ કરતે હુંય.
ઉતર આતી હય પરીયાં સાફ ઉનકે શીશએ દીલમેં,
નહીં મઅલુમ કયા **જાદુ** યેહ આદમ ઝાદ કરતે હય.
નહી મઅશુકો આશીક અપને શુગલસે ગાફીલ,
વોહ સેહને બાગકો હમ દસ્તકો આબાદ કરતે હંય.
કતરકર નોચકર પર તોડકર પર બાધકર ફરહત,
વાહ મૂરગાંને ચમનકો કયસફ આઝાદ કરતે હંય.

નઈ–ગઝલ–તર્જે–કવ્વાલી.—

હસ્તી કી નહી રેહતી હય જબ ઇશ્કમેં **બુ–ભી**,
કયું મુહસે નીકલને લગા ઉનકે માનો **તુ–ભી.**
મેહબુબ ભી પેહલુમે હય બીસ્તર લબે જુબી,
મોજુદ હય **સાકી** ભી **સુરાહી** ભી સુબુ ભી.
હય **હુસ્ન** તેરા સારે **હસીનોં** સે નીરાલા,
વયસી હી અતા કી તુજે **અલ્લાહને** ખુબી.
જો બાગમે સયર કો જાતે હંય તો હંસ કર,
કીસ **પ્યારસે** કેહતે હંય કે હમરાહ હો તુ–ભી.
બદનામ ફકત મેં હી નહીં ચાહમે તેરી,
રૂસ્વાએ **જહાં** હો ગયા અબ **ઇશ્કમેં** તુ–ભી.
સચ પુછો તો હય જાન મુઝે સબસે પ્યારી,
સૌ **જાનસે** **લેકીન** **હય** **પીયારા** **મુઝે** **તુ–ભી.**

કામીલ હય અગર શોક શહાદતકા તો એક રોઝ,
મીલ જાયગા ખુદ **ખંજરે** કાતીલસે ગુલું ભી.
દામનસે છુટા હય ન છુટેગા કભી ધબ્બા,
રંગ લાયગા એક રોઝ શહીદોંકા લહુ–ભી.
તોકીર અઝીઝ અબ યે સરે બઝમ હય તેરી,
વોહ આપકી જા અબ તુંજ હે કેને લગા તું–ભી.

ગાયન.

—:▭:—

ખુને જીગરકો પીતે હેંગ બસ ગમમે તેરે યાર.
સહેરે ચમન મેંફીરતે હંય બસ ગમમેં તેરે યાર,
અયસી હવા ચલાઇ **જમના** મોહે દીખાઈ.–બસ૦
મેં ચુપકે ચુપકે રોતી હું બસ ગમમેં તેરે યાર.
હું ગમમેં તેરે રોતી મુંહ આંસુએસે ધોતી,
વોહ કહાં ગયો મેરો મોતી મેં મોતી બીના નહી સોતી.
દીલ ઉસીકો દીજીએ જો દીલદાર યાર હો
ક્યા **હીંદુ** ક્યા **મુસલમા** કદર દાન યાર હો.
મેરી નઝર જા તુમસે લડગઇ મેં પલંગસે નીચે ગીરગઈ.
વોહ ક્યાં ગાયો મેરો પ્યારો મેં અગ્ની જેસી જલગઇ,
બસ ગમમેં તેરે યાર–ખુને જીગર કો.—

નઇ–ગઝલે–તર્જે–કવ્વાલી—

**તુમતો કરતે હો દીલ લગી દીલકી, ક્યા મીટાવોગે એ કલી દીલકી,
હમસે પુછો કે હમપે બીતી હય. આપ ક્યા જાને એ કલી દીલકી.
જા ઉતારા પરીકો શીશેમેં, વોહ જો આએ તો બન પડી દીલકી.
બે ખુદીમેં બતા દીયા મેંને, બાત ઝાલીમને પુછ લી દીલકી,
કીસકી બાતોંમેં આ ગયા બેદમ તુને મટ્ટી ખરાબ કી દીલકી.**

સનમખાને ઇશ્ક–ગઝલ.

ઉઠાયા રંજ ફુરકતમેં તેરી રશકે કમર બરસોં,
જલાયા હૈ **લહુ** બરસોં ધુલાયા હૈ **જીગર** બરસોં.
ફીકરકે યાર મેં યા રબ ગએ યુંહી ગુજર બરસોં,
રહા દીલ મુદ્દતોં **મુઝતર** ઉઠ દરદે **જીગર** બરસોં.
તસવ્વર મેં તુમ્હારે દીલ ઉલઝને કા યેહ બાઇસ હે,
લીખા કોઇ ન **ખત** બરસોં ન લેતે હો **ખબર** બરસોં.
શબે ફુરકત હૈ યારબ યા કે યેહ રોજે ક્યામત હૈ,
બડા અંધેર હૈ હોતી નહીં જીસકી સહર બરસોં.
રકીબે રૂશીયા ને તફરકા ડાલા ખુદા માલુમ,
કે મુદ્દત તક રહી હમ પર ઇનાયત કી નજરે બરસોં.

સનમખાને ઇશ્ક–કવ્વાલી.

બાબે **રહમત** તેરાં બંદોંપે ખુલા હૈ કે નહી,
તું હિજાબે દીલે મોઅમીનમેં છુપા હૈ કે નહી.
બંદે તુઝ–પરે ન કરે નાઝ તો ફીર કીસપે કરેં,
તુહી બતલાદે કે આખીર તું **ખુદા** હે કે નહીં.
કયું ડરે કહરસે ઉમ્મીદે કરમ કયું ન રખ્ખેં,
તેરી **રહમત** તેરે ગુસ્સેં–સે સીવા હૈ કે નહી
કોનસે તેરે ખઝાનેમેં કમી હે **મવલા**,
ફીર મેરે દર્દકી કુચ્છ ઉસમેં **દવા** હૈ કે નહીં.

સનમખાને ઇશ્ક–કવ્વાલી.

મેરે દીલમેં જબકે વોહ તશરીફ ફરમા હો–ગયા,
બે–શકો લા–રેબ ફીર અરશે યા **અલ્લા** હો–ગયા

ઈશ્ક જીસ દીનસે **મોહમ્મદ મુસતફાકા** હો–ગયા,
સચ તો યે હૈ ખાસ મેં **બંદા ખુદાકા** હો–ગયા,
હીજરસે ઘબરા ન અય દીલ પઢલે અબ લા તક્–નતુ,
ફીર મીલાયેગા **ખુદા** ગર લુત્ફ ઉસકા હો–ગયા,
આતશે દોજખ મુઝે છુ–જાએ ક્યા ઉસકી મજાલ.
ક્યું કે મેં શયદા **હબીબે કીબ્રીયાકા** હો–ગયા,
વઅ–દયે વસ્લ અબ તો પુરાકીજીયે બહેરે **ખુદા.**
આજ કલ કરતેહી એક જમાના હો–ગયા,
જાહીદા હમકો નહી **જન્નતસે** તેરી કામ કુછ,
કુચયે **દીલદાર** અબ મસકન હમારા હો–ગયા.
જાનકર ખાલી **કફન** વાપસ હુએ મુનકર નકીર,
ઈશ્કમેં અય જાન તેરે લાગીર મે અયસા હો–ગયા.
મીલસે **આઇના** કે અય હયરાં ક્યું હયરાન હૈ,
કયા **મોહંમદ મુસતફાકા** તુંભી **શયદા** હો–ગયા.

નઇ–ગઝલ. ગઝલે શનમખાને ઇશ્ક—

હજારોં મર મીટે ઉસ શોક પર જીસદમ **શબાબ** આયા,
જો આયા તો **કયામત** બનકે આંખોમેં હીજાબ આયા.
હસીન જબતક ન કોઇ સામને, હો હો ઘરમેં દોજખ હૈ,
શબાબ આયા **ઈલાહી** યા મેરે દીલકા અજાબ આયા.
નીછાવર કર દીએ જબ મંયને અકલો હોશ સબ–ઉનપર
મેરે પહેલુમેં તબ જાકર કહીં **મસ્તે–શરાબ** આયા
પએ તફરીહ જીસદમ બામ પર વોહ બે **નકાબ** આયા,
બતાઉં ક્યા કે દીલમેં ફીર તરહકા ઇજતેરાબ આયા

શબે ખીલવત સી કુચ્છ **હસરત** ન નીકલી વાએ નાકામી,
કભી ઉનકો **હયા** આઇ કભી મુજકો **હીજાબ** આયા.

ગઝલે-તાલીબે દીદાર—

ઉસને કહા પેહચાન લે મેં કાતિલે ખુખાર હું !
મયને કહા તુમપર ફીદા હોનેકો મે, તૈયાર હું !
ઉસને કહા અય બેહયા ફિર બઝમ મેં કયુ આ ગયાં !
મયને કહા કાબુ નહી દીલસે મેરે લાચાર હું !
ઉસને કહા તુ **રબ્બે અરની** કયુ હે મુસાફી તરેહ !
મયને કહા જલવહ દેખા મેં તાલીબે દીદાર હું !
ઉસને કહા ગરદનપે તેરી ફીરદું શમશીર કો !
મયને કહા દેરી ન કર જીનેસે મેં બેઝાર હું !
ઉસને કહા તુને મુજેહ બદનામો રૂસવા કર દીયા !
મયને કહા તેરે લીયે રૂસવા સરે બાઝાર હું !

તાલીબે-દીદાર—ગઝલ.

જો જમાલે ખાલેકે કવનેન કા **અઈના** હો.
ઉસ **નબીકે** નુરમેં કયું હુસન યકતાઈ ન હો.
કીયા મઝાહો હશર મે તુમ પાસ હો **અલ્લાહ** કે,
ઓર મુજેહ **ઝીયારતસે** શકે બાઈ ન હો.
હાય કીસ્મત યું ફેરૂં મેં દરબદર શારીદહ સર,
મેરા સરહો ઓર તેરે દરકી બસ શાઈ ન હો.
ઉસકા ઇમાંહી નહી જીસકો નહી તેરી તલાશ,
વોહ મુસલમાં હી નહી જો તેરા શયદાઇ ન હો.
સુરતે ઇનસાં મેં **આકર ખુદ દીખાનાથા જમાલ.**
રખ લીયા નામે **મોહમ્મદ તાકે રૂસવાઇ ન હો.**

ગઝલે–તાલીબે દીદાર—તર્જે–કવ્વાલી—

જબ દાશકે **મોહમ્મદને**, સીનેમે બાના ડાલી,
તસવીરે સીયહ કારી, ઝુલમતકી મીટા ડાલી.
રહમતકી નઝર તુમને, મુજહ આસીપે જબાડાલી,
બીગડી હુઇ મહશરમે, હર બાત બીના ડાલી.
થા **મીસર**કી ગલેયોં મે **યુસુફકી** ફક્ત ગુહરત,
પર **હુસને** મોહમ્મદને એક ધુમ મચા ડાલી.
અલ્લાહ હુવા **આશીક–જીબ્રલ** બને **કાસીદ**,
જો બાત ન દેખીથી વોહ બાત દેખા ડાલી.

ગઝલે,—જમાલી—તર્જે—કવ્વાલી.

સાબીર તુમ્હારા **નકશા,** આંખોમે છા રહા હય.
સાબીર તુંમ્હારા **જલ્વા** દીલકો લુભા રહા હય.
કલયરકી બદશાહી, સાબીરકો દી–**ખુદાને**,
સાબીરકે દરપે બન્દા, ધુની રમા રહા હય.
દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ, ઉઠતા કદમ હય હરદમ,
સાબીરકા શૌક અયાસા, દીલમે સમા રહા હય.
આઓનઓ નઝરમેં જાનો દીલો જીગરમેં,
શાને ખુદા કે સાબીર, જલ્વા દીખા રહા હય.
હય લબપે નામ સાબીર, દીલમેં મુકામ સાબીર.
સાબીરકે દરકા રસ્તા, વાઇદ બતા રહા હય,
ઉશ્શાક કો મુલાકર, ઉલ્ફત જતા જતા કર,
મયદામે હુ કી સાબીર, બસ્તી બસા રહા હય.
બીસ્તરસે અપને ઉઠકર, ચલ તુ બસુ યે **કલયર**,
સાબીર તુઝે **જમાલી**—દરપર બુલા રહા હય.

ગઝલે–એહમદ—

અય ખ્વાજા યે આલમ નુરે **ખુદા**, મુઝે કરકે **ઈશારા** છોડદીયા;
મેરી કસ્તી એજાંકા અય ખ્વાજા, પીચા કયું દેકે **સહારા** છોડદીયા,
જરા **નેનકા** દેદે ઇશારા મુઝે, જરા હીજ્રકા હોવે સહારા મુઝે;
ન જ્યાદા ઈસસે સતાના મુઝે, કયું દરકા ભુલાના છોડદીયા.
બુલબુલ હુમે દરકા તેરે **શાહાં,** જરા લુત્ફો કમરકી કીજે નીગાહ;
કુરકતમેં અબ મઝે લીજો બુલા, કયુ મુજકા બુલાના છોડદીયા.
અય શાહ **મોઇનુદીન** પીયા ખ્વાજા ઉસમાનકે તુંમ નુરે નીગાહ;
અજમેરકી ચોખટ દીજો દીખા, કયું ખ્યાલ હમારા છોડદીયા.
તેરે દરકે સીવામેં જાઉ કીધર, અબ દુસરા ઢુંઢું કોનસા દર;
એહવાલ કહું કીસસે જાકર મેને સબકા સહારા છોડદીયા.
અય ખાનયે ચીસ્તકે શાહવારે, અહમદકો દરપે બુલવા લે;
મેં ખાજાએ ચીસ્તકે બલહારે, કયું અપના નઝારા છોડદીયા.

ગઝલે, કલયર–શાને મીરાં.

ચલો અય દોસ્તો દેખો **સખાવત** મેરે **મીરાંકી,**
હય કયસી ખુશનુમા ઘર ઘર **બશારત** મેરે **મીરાંકી.**
મસીહાસે ન હો અચ્છા મરજ ઉસકોભી દમ ભરમે,
કરે હેં હાફ સરતાપા **હીફાઝત** મેરે **મીરાંકી.**
અગર લીખ્ખા ન હો કીસમતમે જીસકે લોહપર કુચભી,
ઉનેભી દાદ દેતી હુએ **સુજાઅત** મેરે **મીરાંકી.**
કફનસે ઉસે ઉઠ ખડા હીંદુકા લાસા એકદમ ભરમે,
હુઈ જબ ઉસકી મૈય્યતપર **ઇસારત** મેરે **મીરાંકી.**
અલી કીયા ખુબ પાયા હેય વસીલા મેરે મીરાંકા,
કયામતમેં ભી હુએ હમકો **હીમાયત** મેરે **મીરાંકી.**

ગલશને રેહમત–તર્જે. કવ્વાલી. "શાને મોહંમદ"

પડોહ કલમા મોહંમદકા, મોહમદ નામ લે લેકર.
કરો **ઇશલામકો** કાયમ, મોહમદ નામ લે લેકર.
કરો **જન્નત**મેં ઘર અપના, મોહંમદ નામ લે લેકર.
મોહંમદકો કરો રાઝી, મોહંમદ નામ લે લેકર,
તુમ્હેં અય મોમીનો લાઝીમ–હય હો હઝરતકી ઉમ્મતમેં.
બજાઓ **દીનકા ડંકા**, મોહંમદ નામ લે લેકર.
ઉમર ફારૂકને ક્યસા, મીટાયા કુફ્ર ઝુલમતકો.
જગાયા **દીન—એહમદ** કા, મોહંમદ લે નામ લે લેકર.
ફસી ઉમ્મતકી ખાતીરસે, ગએ થે ગારે તીરહામેં.
સહાંબાને બહોત ઢુંડા, મોહંમદ નામ લે લેકર.
યેહી હે આરઝુ મેરી, કે જા **હઝરત** કે રવઝે પર.
કરૂં વાં શુકૂકા સીજદા મોહમદ નામ લે લેકર.
દરે જન્નત મે પુછા જાયગા–હો કીસીકી ઉમ્મત મેં.
બતાઉ મેં નબી અપના, મોહંમદ નામ લે લેકર.

નાટકે–ચંદ્ર મધુરી–તર્જે–ઉસ્તાદિ.

તેરે લીરે જોબનીઆં બનાએ–રખુંગી: સો તેને લીએ.
સોનેકા ઘડવા હય ઓર–ઘડે પર ઝારી–યાર.
ગંગાજળ પનીયાં ભરવાએ–રખુંગી: સો તેરે લીયે–તેરે.
ફુલ મંગાયા મયને–**તુરા** બનાયા યાર,
ફુલનકા ગજરા બનાએ–રખુંગી; સો તેરે લીયે–તેરે
હાર બી પહેરા મેને–પહેરી **અંગરીયાં** યાર,
ઝુલ્ફેમે મોતીઆં બંધાએ–રખુંગી; સો તેરે લીયે–તેરે

ગઝલે. ફ્ખ્ર--તર્જે--કવ્વાલી.

મય સો જાઉં યા **મુસ્તફા** કહેતે કહેતે,
ખુલે આંખે **સલ્લે-અલ્લા** કહેતે કહેતે.
કીયા જુબ્હ કાતીલને રૂક રૂક અયસા,
જબાં થક ગઇ **મરહબા** કહેતે કહેતે.
મય વલવલ પઢને લગા બેખુદીમે,
તેરી જુલ્ફાકા માંજરા કહેતે કહેતે.
હુઈ સેંકડો **મુશ્કીલ** મેરી આશાં,
ફકત એક મુશ્કીલ-કુસા કહેતે કહેતે.
અદબસે જબાં થામ કર રહે ગયા મંય,
હબીબે ખુદાકો ખુદા કહેતે કહેતે.
પહોંચ જાઉં **યા-રબ** મદીનેમેં મંયભી,
ઇસી તરેહ **સલ્લે—અલ્લા** કહેતે કહેતે.
સબાં તુંહી લે ચલ **મદીનેમેં** મુજકો,
બહોત દીન હુવે **મુસ્તફા** કહેતે કહેતે.

ઝબાં ખુશ્ક હોયા ખુદા કેહતે કેહતે,
નિકલ જાએ દમ **મુસ્તફા** કેહતે કેહતે
તમન્ના હય દીલમે કે દાખીલ હો યા **રબ**,
મદીનેમેં **સલ્લે અલ્લા** કેહતે કેહતે.
હુવા તુર પર રો અબ **મુશાકો** અયસા,
ઝબાં રૂક ગઈ મુદદ્આ કહેતે કહેતે.
મોહબતમે કામીલ **હુવે** ઇબ્ને **હયદર**,
ફીર કર દીયા સર રઝા કહેતે કહેતે.

મઝા હૈ **મહેસરમેં** કુછ મુજસે પુછે,
મેં હો જાઉં ચુપ મુસ્તુફા કહેતે કહેતે.
ગદાઈસે શાહી મીલી **ફુક્રોકો** અબ,
યે રૂતબા મીલા મુસ્તુફા કહેતે કહેતે.

ગઝલે, કલયર—તર્જે--કવ્વાલી.

અય દીલે નાદાં ન ઘબરા **ચંદરોજ**, ઈસ જહાંમેં હૈઅ સસેરા **ચંદરોજ**,
કુરબ હક તુંઝકો અગર મનજુર હો, છોડ હસતી હો બીગાના **ચંદરોજ**.
ગૌરકી સખતીકા સદમા યાદ કર, ખાટ ઔર બીસતરકા સોના **ચંદરોજ**,
કામ ના આએગા પેશે હક સીવા, જોરૂ બચ્ચે માઇ બાબા **ચંદરોજ**.
મુરસલોંમેં મુસતુફાઈ કે સીવા, કર ગએ સબ નામ અપના **ચંદરોજ**,
વકત હૈ, હુશીયાર હો ગફલતસે તું, **કલયરી** દુન્યામેં જીનાહૈ **ચંદરોજ**.

રફીકે--મેહફીલ. ગઝલે-મુશા તર્જે-કવ્વાલી,

હૈ કુચ્છ ઉતારા હુવા સેહરા, કબ્રાકે બન્દ **ટુટે** હૈં;
બતા સબકો મજે કીસને, તેરે જોબન કે **લુટે** હૈ.
ન તુ સચ્ચા ન તેરી બાત બાત સચ્ચી કોઇ પાઈ હૈં;
સરા સર તુભી **ઝુટા** હૈ તેરે વાએદે બી ઝુટા હૈં.
અનારોં કે ચમન મે **દાંત** ખટટે કર દીયે તુજને;
તેરે બુટેસે કદમે દો-સગુફે ખુબ ફુટે હૈં.
ન એઆએગેં કીસીકે દામમે વો મુર્ઝે દીલ હરગીજ;
તુમારી ઝુલ્ફેકે ફન્દેમે જો ફસ કર છુટે હૈં.
પરેશાં ઝુલ્ફસેં સુંબુલ હૈ **નરગીસ** મસ્ત આંખે પર;
તેરે ગાલુપે ગુલ **સદકે** **હૈં** કુરબાન કદ પે બુટે **હૈં**.
યહી **હૈ** કોલ **મુશા** કા ન જાના ઈનકી બાતોં પર;
રકીબે રૂસીયા જીનને **હૈ**-બેહુદહ **હૈં** ઝુટે હૈં.

નાટકે—લયલીમજનુ--રાગ--જોગીઆ પદ.

લયેલી **લયેલી**—પુકારૂં મએં બનમેં,
મેરી લયલી બસી મોરે મનમે—લયલી
જાની દીલબરકો મુજસે છુડાય.
આગે ફુરકતમે જીકો જલાયા.
હુવા **શયેદા** હું મએં એ અગનમેં,
મેરી લયલી બસી મોરે મનમે—લયલી.
મએં તો ઢુંઢુ હું સારા વ્હીરાના,
સબ હી કહતે હએં **મજનુ દીવાના.**
નહીં તાલ હએ **મુજ એ વતનમેં**,
મરી લયલી—બસી મોરે મનમેં—લયલી.

નઇ, ગઝલ. તર્જે—કવ્વાલી.

હું ઇશ્કે નબીકા **દીવાના**, કોઈ કુછભી કહે પરવાહી નહી;
ચાહે જો કુછ સમજલે **મસ્તાના** કોઇ કુછભી પરવાહી નહી.
યેહ નામ હય હરદમ વીર દે જબા, ઇસ નામપે જા મેરી કુરબાં;
હય નામ **મહંમદ** શાહના, કોઇ કુછભી કહે પરવાહી નહી.
અલ્લાહ અલ્લાહ શુબહાનલ્લાહ ફરમાયા **નબીને ઈલ્લાહ;**
યેહ કેહકે ગીરાયા બુતખાના, કોઇ કુછભી **કહે** પરવાહી **નહી.**
મહેરાજકી સબ વો દુલા બના, ઓર **સહેરા ઉસકે** સરપર બંધા;
થા તાજ સફાઅત શાહાના, કોઇ કુછભી કહે પરવા હી **નહી.**
અલ્લાહસે જો કુછ ઉસને કહા, **અલ્લાહને** વો મંજુર કીયા,
ઉમ્મતકો થા અપની બખશવાના કોઇ કુછભી કહે પરવાહી **નહી.**
કૌસર પે ગએ જબ **શાહે** અરબ મસ્તોંને **કહા** બાદસ્ત અદબ;
ભર ભરકે પીલા પયમાના કોઈ કુછભી કહે પરવાહી નહી.

મીસ–કાલીજાન--રાગ, જીલાકી ધુન, તાલ, લાવની.

નાજસે દેખા **ઈશારા** કરતે જાતે હય,
હમારે દીલકો નાખકસે, **ઈશારા** કરતે જાતે હય.
વહ **ચરકે** દેતે જાતે હૈ, **જફા** યે કરતે જાતે હય,
જીગર તો દેખીય હમ અબ, ગવરાં કરતે જાતે હય.
ઈલાહી ઈશ્કને હમકો, યહ કૈસા કર દિયા **મજનુ**,
કે અબ તો દોસ્ત–બી હમસે, કનારા કરતે જાતે હય.

નાટક–એમાં શું ? ગઝલ–

દીલ હય વહી જીસ દીલમે; **મહોબ્બત** હો કીસીકી;
હય આંખ વહી જીસમેં, શરાફત હો કીસીકી;
ક્યું હાથ શબે વસ્લ લગાને નહી દેતે;
માશુક હો તુમ યા કે, **અનામત** હો કીસીકી;
શમાકો દેખકર **મયફીલસે**, યુ કહતા હય **પરવાના**;
જો ચાહે જલના ઈશ્કમેં, મુજ સાહી જલ જાના;
શમાકી બેકરારી કો, કહાં પહોંચેગા પરવાના;
લરજના, થર થરાના, સર કટાના સાફ જલ જાના.
હોતા હય ઉન્હે રશ્ક તો, હો મેરી બલાસે;
જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી.

નાટક–પરિવર્તન—તર્જ–ગાયન—

ઐસે બાંકે **બેદરદી** હે સૈયાંરે, મોરી કર પકડત મોરી બૈયાંરે,
પ્યાર હી પ્યાર મેં નાખુન કો ગડા દેતે હૈ.
પ્રેમ કા ચિન્હ કપોલોં પે બના દેતે હૈ,
ઉન કી હોતી હૈ **હંસી** ઓર મૈં રો પડતી હું.
ઉંગલિયાં તોડ કે જબ **હાથ** દબા દેતે હૈં,
મૈં જો રૂઠું તો પડતે હૈં પૈયાં રે—મોરી૦

નાટકે-શેરે-કાબુલ—ગઝલ—

રાહ દેખેંગે ન **દુનીયાસે ગુજરનેવાલે,**
હમ તો જાતે હંએ, **ઠહર જાએ ઠહેરનેવાલે.**
એક તો હુસ્ન બલા ઉસપે બનાવટ આફત,
ઘર ગીડાદેંગે હજારોંકે સવરને વાલે.
હશરમે લુત્ફ હો ઉનસે જો હોં દો બાતેં,
વોહ કહે કઓન હો તુમ હમ કહેં મરનેવાલે.
તેરે ગેસુએ પરેશાં ન કરે સઓદાઇ,
સર ન હો જાએ કીસીકે એહ બીખરનેવાલે.

ગઝલે-ફીરોજ—રાગ, ભૈરવી—

ઇલાહી જીક્રમે તેરે સભી **ખલકત** બની રેહવે,
હમારે કલ્બમેં હરદમ તેરી **ઉલફત** બની રેહવે.—
ઇહાં પર આબીદો ફાંસીક ય હયે લુત્ફો કરમ ઉસકા,
કરો તુમ ફએલવો યારો કે વહાં **રેહમત** બની રેહવે.—
સફર હએ દુરકા યારો ન ખાલી હાથ તુમ જાઓ,
અગર ચાહતે અજીજો તુમ. વહાં **ઇજ્જત** બની રેહવે.—
કરો **કુરઆન** જાનો માલ, ચલો ઇરશાદે મુરશદ પર,
ઇહાં આરામસેં ગુજરે વહાં દિક્કત બની રેહવે.—
જરૂર પાઉ મે શૅતાધર યહી હયે આરજુ હરદમ,
હમેશા નફસ સરકશ પર મેરી **તાકાત** બની રેહવે.—
બના કાઇમ મકાં તું વહાં, ઇહાં જો હએ ફના હોગા,
દીખા કર નામ પર ઉસકે સદા **બરકત** બની રેહવે.—
મજારે પાક બાજો પર જલાયા ઉદ કર **ફીરોજ,**
મિસાલે આશકે સાદીક તેરી તુરબત બની રેહવે.—

ગઝલે-યાદે-નબી—તર્જ-કવ્વાલી—

મદીને બુલાલો ખુદારા **નબી**, યેહ ફુરકત નહી હય ગવારા **નબી**,

મદીનેમે બુલા લીજીએ, જમાલ અપના દીખા દીજીએ;
તડપતા હય દીલે મુઝતર ઉસે તસકીન દીલા દીજીએ,
ફીર કબ તલક મારા મારા નબી.-મદીને.

મદીનેકા સફર અયકાશ હમકો બી મય સર હો,
યે સબ **અહબાબ** હો, ઓર સાથમે ઉસ્તાદે **અકબર** હો.
યેહ અરમાન હો પુરા હમારા નબી.-મદીને.

ઓર ગુનાહુકા સર પર મેરે ભાર હય,
મેરી નાવ ઇસ વક્ત મઝધાર હય;
મય ડુબા મુજે દો સહારા નબી.—મદીને.

રસુલે દોસરા જીસ દમ ગએ અર્શે મોઅલ્લા પર,
તો રીદવાસે યેહ હુરાને જીના કહેતીથી ખુશ હોકર;
વો આતા હય દુલા હમારા નબી.—મદીને.

બહોત બેચેન હું બે તાબ હું, મૌલા બુલા લીજીએ,
વોહી જલવા જો **મુસાકો** દીખાયા થા વો દીખા દીજીએ;
ઝરાહી ઝલક ફીર દુબારા નબી.-મદીને.

મઝાહ યહાં કે મરનેમે ન રાહત યહાં કે જીનેમે,
ફ્રીમે ઝાર કો આકા બુલા લીજીએ મદીનેમે,
નહી હીંદમેં અબ ગુઝારા નબી.-મદીને.

સંગીત ભંડાર—રાગ-કાલીંગડો—

જીંદગી કહેતે હયે દુનીયાસે ગુજર જાને કો,

જી તડપતા હયે ગલા કાટકે મર જાને કો.
ઇસ મરજકા ન હુવા હજરતે ઇસાસે ઇલાજ,
મોત આ જાએ મસીહા તેરે દીવાને કો.

યેહ ન સમઝી કે તુઝે ખુદભી હયે જલના,
શમઆ ક્યુ તુને જલાયા કીસી પરવાને કો.

રા. માસ્તર દામોદર–રાગ, દેશ, ગઝલ—

ખુદાઈ કેહતા હય જીસંકો આલમસે એભી હય એક ખ્યાલ મેરા,
બદલના સુરત હઝાર દમ્મસે હરેક દમ્મે હય હાલ મેરા.
કહી સનમ લબ્બ કહીં હું સુરત કહીં હું દીલ ઓર કહીં હું હેરત,
નજર હુઈ હય નસીબ જીનકો વોહ દેખતે હય જમાલ મેરા.
કહીં હું **સુરજ** કહીં હું **જરરા** કહીં હું **દરીઆ** કહીં હું **કતમ,**
વફોરે કસરતસે અપને મુઝકો હુવા હયે મીલના મહાલ મેરા.
હિજ્નમે ખુર્શીદ હય જાને માની હુવા ઝહુરે નમુદ સુરત,
મીટા જે દુનીયાંસે નામ **આદમ** હુવા હયે મુઝકો વિસાલ મેરા.
હમેશા આંખે કો બંધ રખના જમાલ માનીકો દેખના હયે,
જો ગોશે કર હય વોહ હય સમાઅતજે એઝખાંની હય કાલ મેરા.
અલસ્તો કાલુ બલાકી રમ્ઝે ન પુછ મુજસે વતન તું હરગીઝ,
હું આપ મશગુલ આપસે મીલ **જવાબ ખુદ હય સવાલ મેરા.**

નાટકે–પરિવર્તન—ગઝલ—

જાને કયા–કયા હૈ છુપા હુઆ **સરકાર** તુમ્હારી **આંખોં** મેં,
દીના–દુનિયા દોનોં કા હૈ, દીદાર તુમ્હારી આંખોં મેં.
તુમ માર ભી સકતે હો પલમેં, તુમ **તાર** ભી સકતે હો પલમેં,
વિષ ઔર **અમૃત** કા રહતા હૈ, ભણ્ડાર તુમ્હારી આંખોં મેં.
એક મૂર્તિ પ્રકૃતિકે પ્રાણુ કી હૈ, યા છવિ વિરાટ ભગવાન કી હૈ,
સંસાર કી આંખોં મેં તુમ હો, સંસાર તુમ્હારી આંખોં મેં.
દિન ઔર રાતકા ધોખા હૈ, યા 'રાધેશ્યામ' કા જલવા હૈ,
ઐસા કાલે–ગોરે રંગ કા, હૈ તાર તુમ્હારી આંખોં મેં.

રાગ-ભેરવી-ગઝલ—

નામ જાનેકા ન લો યાર **મેં મર જાઉંગી,**
યાર મેં મર જાઉંગી,—દીલદાર મેં મર જાઉંગી.—નામ૦
ખુલ્લે બાલોસે સનમ સામને મત આયા કરો,
તેરેકુ કુછભી હોયગા મેં શીઘ પટક **મર** જાઉંગી.—નામ૦
પડી જાનેકી ખબર હુઈ મેરે દીલમેં ફીકર,
બાટુંગી શેરો-શકર મેં પીરોકુ મનાઉંગી.—નામ૦
તેરી મેરી દોસ્તી સારે આલમકુ ખબર,
મેરેકુ કોઇ પુછેગા તો સાફ ના મુકર જાઉંગી.—નામ૦
તનકા મએ **શીશા** કરૂ ઉસમે ભરૂ ગુલાબી રંગ,
ચશમોકાં પ્યાલા કરૂ મએ ભર ભર કે પીલાઉંગી.—નામ૦

સંગીત ભંડાર—નઇ-ગઝલ—

ફલકકો હાય કયા **તીરે-સીતમ** બરસાના આતા હયે,
દીલે આશકકો **બીસમીલકી** તરેહ તડપાના આતા હયે.
જુદાઇમે તેરી સાકી **જીગરકા ખુન** પીતા હું,
મય રો દેતા જબ હોટો તલક **પએમાના** આતા હય.
કરમ ફરમાના આતા હય ન ઉશકો મહેર આતી હયે,
બુતે **બે** રહમકો મેરે ફકત તરસાના આતા હય.

નાટકે-એમાં શું ?—તર્જ-ગાયન—

મિલકે જઇયોરે, ગુમાની, તોરી સાંવરી સુરત પે લુભાની.—મિલકે.
જો તુમ મેરો નામ ન જાનો, મેરો નામ **દીવાની,**
એક દીન **ડેરે** આઓ હમારે, ખુબ કરોં મીજબાની.—મિલકે.
જો તુમ મેરો ગાંવ ન જાનો ગાંવ હય ગોકુલધાની,
કુંજ ગલીમેં બાસ હમારો, **માનેક ચોક** નિશાની.—મિલકે.

નઇ-ગઝલ—ગઝલે-ઈશ્ક—

આંખો જો તેરી અયસી **કાતીલ**, જીધર નેગાહ ફીર જાતી હયે,
તેરા તસવ્વુર દીલમેં મુઝે, **નીંદ** નહી આતી હયે.
ઉમ્મર **છોટી** રંગ સાંવરા, ચાલ ચલે પલકાતી હયે,
ચી-તે સરખી પતલી કમર ચલનેમે **બલ** ખાતી હએ.
સારી **રએન** મએ તુજસે જાગા, **નીંદ** મુજે નહી આતી હએ.
આજા **ઠગની** ગલે લગ જાની, દીલબરકો કયું તરસાતી હયે.

નઈ-ગઝલ—રાગ-પીલુ—

ખુદીકી પરસતી જો ગહેરી રહેગી, તો મસ્તીમે કબ યાદ તેરી રહેગી,
તબકકુલ કીતોકલ ઉડેગી હવાપર, મગર ઉસકી દોરી દોહોરી રહેગી.
નકર ઝાલીમ **ઝુલ્મ** કીસે કે તો ઉપર, તેરે ઘરમેં જબ તક **કચેરી** રહેગી,
નકર ઉર્મ **દૌલત** પે ઇતની ગરૂરી, ન **કીસકી** રહી હય ન **તેરી** રહેગી.
ફકીરોકા ચમલા ભરેગા ન જબ તક, તેરે ઘરપે દીનરાત ફેરી રહેગી,
અગર **દીની** દોલત તુજકો જો ચાહે, તેરી ચરબ ખીચરી ચરેગી રહેગી.

નાટકે-પરિવર્તન—ગઝલ—

ગુનાહોંમેં અપની જલી **જા** રહી હૈ,
યે પાપિનિ તો ખુદ હી મરી જા રહી હૈ.
નહીં આજ કોઇ ભી હૈ દેખ ને વાલા,
મેરી નાવ ઝિંજરી બહી જા રહી હૈ.
બચો **ગંધસે ઈસકી દુનિયા કે લોગો,**
યે ગણિકા નહીં—ડાકિની જા રહી હૈ.
નહીં ઉઠને પાતી હૈ બાઝોં સે ગરદન,
કયામત કે દરપે ઝુકી જા રહી હૈ.

નાટકે–એમાં શું ?—ગઝલ–કવ્વાલી—

યહી દિન હય **દુઆ** લેલો, કીસીકે કલ્મે મુઝ તરસે,
જવાની આ નહિં શકિત, મેરી જાં ફીર નયે સરસે
યે કહ દો **અબ્રે—બારાસે**, અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસે મેહ બરસતા હય, હમારે દીદ એ તરસે.

શાયર } **કયામત** હય કીસીકો પ્યાર કરના ઇસ ઝમાનેમે,
કઝાકા સામાના રખ્ખા હુવા હય, **દીલ લગાનેમેં**.

શાયર } મીલા હોગા કીસીકો, **બાવફા અચ્છે મુકદરસે**,
હુવા હોગા કીસીસે–વસ્લ, **હમતો ઉમ્રભર તરસે**.

સંગીત ભંડાર—રાગ, પહાડી માંડ—

ભલાઇ કર ચલો જગમેં, તુમારા ભી **ભલા** હોગા,
નેકી–બદ કીયા જયસા–વયસા **ફૂલ** સદા હોગા.
સતાતે હો **ગરીબોકો** ન ખાતે **ખોફ** માલીકકા,
કભી કોઇ **જુલમગર** દેખા, ફલા ઓર ફુલા હોગા.
ખુદાકે હયે સભી **બંદે** બનો મત **ખુનકે** પ્યાસે,
છુરી જલ્લાદ કે નીચે તુમારા **ખુદ** ગલા હોગા.
સમજકર જાન અપનીસી દુખાવો મત કીસીકા દીલ,
જલાવેગાં તમે **બેશક** જો **ખુદ** તુમસે જલા હોગા.
ફરવઝ અપની હો હરદમ, **અદા** કરતે રહો ફઉરન,
મઝા હવસોમે પાતે હો વોહી એક દીન **બલા** હોગા.

નાટકે–એમાં શું ?—ગઝલ–કવ્વાલી—

અમે તો **ઇશ્કના બંદા**–મસ્ત થઈ ઇશ્કમાં ફરીયે,
બનાવી **ઈશ્કના ફંદા**–અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.
જમાનો ઇશ્કનો આ છે, નમુના ઈશ્કના અહીં છે,
ઇશ્કની આગમાં બળતાં, અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.

અદબ ના ઇશ્કમાં કંઈ છે—ગજબ ના ઇશ્કમાં કંઈ છે,
અજબ સહુને સદા કરતા, અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.

રેસબાજોંકો—નસીહત—

ઘોડા લગાયા વીન ઔર આયા પીલેસમેં,
ખીચડી કે વાંદે પડ ગયે બંબઈ કી રેશમે.—ખીચડી ૧
અવલ તો **રેસ** બાજોં ને બુકે બના લીયા,
ફીર બાદ ઉસમે **ઘોડે** કે નામો નીસાં દીયા.
નામો નીસાં કે સાથ ભી **નંબર** લગા દીયા,
ઉસકો તો **એંડીકેપ** બનાકે બીકા દીયા,
ઈસી તરાંહસે ધુમ હય હમેશ રેશમે.—ખીચડી ૨
અબ **રેસકે** મૈદાનમેં **શનીચરકો** આ ગયે,
નંબર બનાકે લાયે થે વો સબ લગા દીયે.
બહાદુર જંગ ઔર ખમીસાકા નામ થા,
ઉસકો તો **વીન** ઔર **પીલેસમે** લગા દીયે.
ઈસ વાસ્તે ખુશી **હોકે** બૈઠે હય ધુનમેં.—ખીચડી ૩
ઘોડેકી ટાપ ગરદને બીસમીલ મે ચલ ગઈ,
ઇનસાં તો કયા ફરીસ્તાંકી નીયત બદલ ગઈ.
ડારી હુઇ સુફેદ જવાની ભી ઢલ ગઈ;
ઘોડા જો આયા **વીન** (**તો**) તબીયત બહલ ગઇ,
હમકો તો **વીનમે** ન મીલા ઔર **પીલેસમે**.—ખીચડી ૪
અબ **માલો** જરકો હારકર બેકાર **હો** ગયે,
ફીર ઘરમે આકે ફીકરમે **બીમાર** **હો** ગયે.
ઓરતકો બોલે (**આકે**) જલદીસે તોડે **ઉતાર** દે,
રૂપે વો **જાકે** લેકે આયે ગીર **માર** કે.—**ખીચડી ૫**

ગઝલે-મુમતાઝ—

મંય વારી તેરી **મોહની** રૂપ વાલે,
મુઝે ભી દુવારે પર અપને બુલાલે.
પડી આકે મઝધાર **નૈયા** હમારી,
નહીં કોઇ તુઝ બિન જો આકર, બચાલે.
જો તુ આયે **નયનોં** મે તુઝકો બિઠાલું,
યહ **જોગન** બિપત અપની તુઝકો સુના લે.
લગી મન મે આસા હય **દીન-રૈન** પ્યારે,
ગલી મે તોરી અપની બિસ્ત્ર જમા લે.
ગયે જબ સે **પ્રીતમ** ન સુધ લી હમારી,
પડું **પૈયા** આકર ખબર યા જરા લે.
દરશન આકે સુપને મે ગર તુમ દીખાઓ,
યહે દાસી તેરી મનકી ચિન્તા મિટા લે.
તુઝે ઢુંઢા ચારોં દીશા તુ કહાં ના પાયા,
પીયા પડ ગયે પાંવ મે અબ તો છાલે.
ન ઘર મે લગે દીલ ન સહરા મે બહલે,
કોઈ ઐસે વહશી કો કયોં કર સિંભાલે.
ચલો અબતો "**મુમતાજ**" પ્રીતમ નગર્યા,
વહાં જાકે તુ હાલ અપના સુના લે.

—:▭:—

ગઝલે-દાગ—

સીતમહી કરના **જફાહી** કરના નીગાહે ઉલફત કભી ન કરના,
તુમહે **કસમ** હય હમારે **સરકી** હમારે હકમે કમી ન કરના.
હમારી **મૈયતપે** તુમ જો આના તો ચાર **આંસુ** બહાકે જાના,
જરા **રહે** પાસે આબરૂ ભી કહીં હમારી **હંસીન** કરના.

લીયે તો ચલતે હય હજરતે દીલ તુમહે ભી ઇસ અનજુમનમે લેકીન,
હમારે પહલુમે બૈઠ કર તો હમીસે પહલુ તેહીન કરના.
નહી હય કુછ કત્લ ઈનકા આસાયે સખત જાં હય પડી લબોંપર,
કઝાંકો પહલે શરીર કરના યે કામ અપની **ખુશી** ન કરના.
હમ એક રસતા ગલીકા ઉનકી દિખાકે દીલકો હુયે પરીશાં,
યેહ હજરતે ખીઝ્રકો જતાદી કીસીકી તુમ રતબરીન કરના.
બુરી હય અય **દાગ** રાહે ઉલફત **ખોદા** ન લેજાયે ઐસે રસતે,
જો અપની તુમ **ખૈર** ચાહતે હો તો ભુલકર (કભી) દીલ લગીન કરના.

સંગીત ભંડાર—રાગ, પીલુ, જીલ્લા—

જરારે સમજો ઇસ દુન્યાકો, **મુસાફીર** સબકો જાના હય,
લગાલો **ઇશ્ક અલ્લાસે** ભલા બુરા જમાના હય.
સરે પર **બોજ** ભારી હય, તુજે **મંઝીલ** કો જાના હય,
ખરચ કુછ પાસ રખ લેના, તુઝે વહાંકાં બુલાના હય.
હય **પાળી** ચમન ખાલી, લગાલો **ફુલકી ડાળી**,
ચમન કો **ફુલશે** ભર દે, હયા કયા કયા નજરા હય.
પલંગ કે ચાર થે પાએ, ફીરસ્તો લેનેકો આયે,
સંભાલકે લે ચલો યારો હસી ખુશીમે જાના હય.
કહાં **નદી**, કહાં **નાલાં**, કહાં **સમુદર**, **કીનારા** હય,
કહાં **રૂસતમ**, કહાં **સોરાબ**, કારૂનકા કયા ખજાના હય.

ગઝલે–દાગ—કવ્વાલી—

સનમકા નુર દેખા હે **ખુદાકે નુરકે** બદલે,
હુવા હે **દાગ** દીલ રોશન ચરાગે તુરકે બદલે.
જો દેખીગે તેરે હુસ્ન જહાં આરાકો મેહસરમેં,
ખુદાસેં લોગ માંગેગે તુજહી કો **હુરકે** બદલે.

અનલહકકી અવાઝે લબપર અનલ મહેબુબ જારી હો,
ચડાએં દારપર મુઝકો અગર **મનસુરકે** બદલે.
પસ મરદન અગર યારો મયરર હો તો રખ દેના,
કફનમેં ખાક કુએ દીલરૂબા કાફુરકે બદલે.
ખુદાયા ઇશ્ક બુતેમેં ઇસ કદર સખ્તી ઉઠાઇ હે,
કે પેહલુમેં હે એક પત્થર દીલે રંન્જુરકે બદલે.

નાટકે–એમાં શું ?—તર્જે–ગાયન—

આજ પિયા **રચના** રહો, **ચયના** કરો સેજ સુંદર છાઇ,
બસંતકી બહાર, કયસી **ચાંદની** છવાઇ.—આજ૦
ઇશ્કકી નદીયાં બહાઓ, જીયરા પીયરા ડુલાઓ,
પ્રેમકે ઝુલે ઝુલાવો, જરતીયાં મન ભાઇ.—આજ૦
મોરી ગત બુરી ભઇ, તુમકો બિચાર નહિ,
સેજરીયાં સુની પરી, દેતી હું મયે **દોહાઇ.**—આજ૦

નાટકે–શેરે–કાબુલ—ગઝલ—

કીમમતપે અપને શાકીર હર વકત તું રહા કર,
તકલીફમે રહે કર **જીકરે—ખુદા** કીયા કર.
તાલીબ હો તું કરમકાં દરગાહે યજદીસે,
જાહીર બશરકે આગે અપના ન મુદ્દઆ કર.
જો કુચ્છ કીયા હએ ઉસને વોહ આપહી ભરેગા,
દુશમનકે અપને હકમે મુતલક ન બદદુઆ કર.

રાગ, જીલ્લા–જીંઝોટી—

દીલા **ગાફીલ** નહો યક દમ, યહ દુન્યા છોડ જાના હય,
બગીચે છોડ કર જાના, **ઝમી** અંદર સમાના હય.—

બદન નાજુક **કંચન** જેસા જો લેટે **શેજ** ફુલોપે,
હોવેગા યક દીન **મુરદા**, બદન કીડોને ખાના **હય.**—
ગફલતમે તું કયા સોયા નહી આરામ ઈસ જગમે,
મુસાફીર બેવતન હે તું, કાંહાં **તેરા** ઠીકાના હય —
નઝર કર દેખ લે પ્યારે, પડી જો મેડીયા ખાલી,
ગયા સબ છોડ કર ફાની, **દગાબાજી**કા સોદા હય.—
નઝર કર દેખ લે પ્યારે, ન એસો મે કોઇ તેરા,
પેદર માદર ઝનો ફર્જંદ, સબકો છોડ જાના હય.—
ન ભલા હોયગા પ્યારા, ન બેટા ઓર બેટી પ્યારી,
યહાં કર લે ધર્મ નેકી, ખુદાકા નામ સચ્ચા હય.

નઈ–ગઝલ. **–કવ્વાલી–**

અબ જાનેદો બસ જાનેદો, વોહ **બેવફા** જાતા રહા;
દર્દ સીનેસે કલેજા ચીરકર જાતા રહા.
જીસકો છાતીસે લગા રખ્ખા થા મંયને **શોક** સે;
વોહ મેરે **નાઝો** કા પાલા **દીલરૂબા** જાતા રહા.
તન દીયા ઓર **મન** દીયા, ઓર **ધન**ભી સારા દે દીયા;
ફીરતો બાકી કયા રહા, વોહ દીલકો તરસાતા રહા.
તીરે **નીગાહ** સે છેદકર સીના **જીગર** જખ્મી કીયા;
અયસા **સીતમ** હમપે કીયા **દર–બદર** વો ભટકતા રહા.
ઉસ બેવફા **માશુક** ને કયસા જલા રખા મુઝે:
જબ નજર પડને લગી વોહ ખુદસે શરમાતા રહા.
તન મન તો સારા જલ ગયા, અબ કયા રહા ઈસ જાનમે;
ધુની જમાકર **ઈશ્ક–કા** કફની કો રંગવાતા રહા.
ખુદ **ખુદા** બેજાર હૈ જો **કૌલ** સે જુટા રહે;
ઇસ સાંશસે બેજાર હય **ટુટા** તો ફીર જાતા રહા.

દર્દ દીલભી હૈ મુઝે મકસુદ ઔર જખ્મે જીગર:
સારી બાતેં તો રહી, વો **દીલરૂબા** જાતા રહા.

" જોગીકા બરન. "

ગઝલે–રહમત જાન, અજમેર

જોગીકા બરન હમને લીયા યારકી ખાતીર,
મસજીદમેં બને **મુલ્લાં** તો મંદરમેં પુંજારી.
દરગાહોં મેં સજ્જાદ નશીં બનકે ગુજારી,
હર નગરીમેં ઢુંઢા કીયા બન બનકે ભીકારી.
ક્યા ક્યા ન કીયા મયને **તેરે દીદારકી ખાતીર.**—જોગીકા૦
પંડીત ભી જફરદાભી સેયાને ભી બુલાએ,
સયારે સનાસા કો ભી દીન અપને દીખાએ.
હર આમીલો કામીલ સે **વજીફે** ભી પડાએ,
ક્યા ક્યા ન જતન કર ચુકા તેરે **દીદારકી ખાતીર.**—જોગીકા૦
મજનું કી તરહ ફિરતા હું આવાર હસા બન બન.
ઇશ આતશે હીજરાં મેં જલા જતા હૈ તન મન.
ઉસ બુત કી મોહબ્બતમેં બના શીકલે બરહમન,
મૌજુદ રંગે હય મેરી **જુન્નારકી ખાતર.**—જોગીકા૦
ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે બાગે અર્જ મેં,
કઆબેમેં ભી ઢુંઢા ઉસે **કાશીકે** મકાં મેં.
મસજીદ મેં મીલા ઔર ન મીલા **કુએ બુતામેં,**
દર દર મંય ફિરા અપને **ખરીદારકી ખાતીર.**—જોગીકા૦
રહમતસે નહિ ચાહીએ દીલદાર કીનારા,
મુદદત સે દીલો જાંસેહું મંય **શયદા** તુમ્હારા.
અલ્લાહ બુઝા આતશે હીજરાં કા શરારા,
બેચૈન હુવા જતા હું **દીદારકી ખાતીર.**—જોગીકા૦

મુસ્તજાદે-હોસેન-તર્જે-ગઝલે-કવ્વાલી

સોતાહએ **ગલે** ગલાકર વ્હો, જબયાર **પલંગ** પર-ક્યા નાજો અદાસે,
આતી હએ લપટ ફુલોંકી મહેકાર પલંગપર-ઉસ બદે કબાસે.
હએ સોરખ જો પોશાક તો ઉસ ગોરે **બદન**પર-સજતી હએ સજાવટ,
રખતા હએ અજબ તરેહકા, ગુલ્ઝાર પલંગપર-અચલકી જેલાસે.
સાકીતેરે સદકે, તું જરા **જામ**કો ભર-જો **શૌકે ખુદાઈ**,
જો સાથ રહું યારકે સરશાર પલંગપર-સર **મસ્ત** નીશાંસે,
હએ આરજુ દીલકી વ્હો આગોશમે-આવે ખ્વાહીશ મેરી.
સોજાવે તો હો જાઉં બલહાર પલંગપર-**મીન્નત કહું ખુદાસે.**
રંગની તેરે સેરકી સુનકે **હુસેન**-અબ મુશતાક હુવા દીલ,
તુ ખુશ રહે ઓર પાસ હો, **દીલદાર પલંગપર**-હરરોજ રજાસે.

નઇ-ગઝલ.

—:▭:—

મહેરબાં હો જાયગે **દરદે જીગર** હોને તો દો,
ખુદ ચલે આયેગે નાલોં મેં અસર હોને તો દો.
જાને જહાં જાતે હો તુમ ઇસ કદર જલદી હે ક્યા,
રાત બાકી હે ચલે જાના, **શહર** હોને તો દો.
લાખ બીસ્મીલ હો ગયે ઓર કત્લ હોંગે સેંકડો,
ઉનકી મહેફીલ મેં જરા તીરછી નજર હોને તો દો.
ખાક ઉડાને આએંગે મેરી લહદ પર દેખના,
મેરે મરને કી જરા ઉનકો ખબર હોને તો દો.

નાટકે-પરિવર્તન-તર્જે-ગઝલ-

યહ વોહ આંખે હૈ જીનમેં હયાકી કસમ કહીં નામકો મેરા **વફાહી નહીં,**
યેહ વોહ જાદુ હૈ જીસકાકે મારા હુવા, કભી આજ તલક તો **જીયાહી નહીં.**

મેરી બાલીસે ઉઠકે **તબીબ** તુ જા ન સતારે **ખુદાકી** કસમ ન સતા,
મૈને કહ જો દિયા કે સિવાયે **કજા** મેરે દર્દકી કોઇ દવાહી નહીં.

અભિ સહને હે મૈને **બુતોકે** સિતમ અભી બાકી ઉઠાતે હૈં **રંજોઅલમ,**
જો મરૂંભી તો હિજ્રમેં કૈસે મરૂં મેરે હિસ્સેમે આઈ **કજાહી** નહીં.

કભી ઇતના ન પુછા કે હાલ હૈ કયા, તુ ઉદાસ હૈ દિલકા મલાલ હૈ કયા,
ન **નશીબકા** હૈ ન તુમ્હારા ગિલા અજી સીધા હમારા **ખુદાહી** નહીં.

નાટકે-શેરે-કાબુલ—તર્જે-ગઝલ—

મુનકીરકો સમજ જાહીલ ફરજાના હુવા તો કયા?
હર રંગમેં **મઓલાકા** અફસાના હુવા તો કયા?

હર જાપે દીખાતા હએ વોહ જલ્વએ **મસ્તાના,**
પરદેમે અગર રૂએ જાનાના હુવા તો કયા?

પહેંચાને જો હસ્તીકો, હોહી ઉસે હએ પ્યારા,
હુશાયાર હૂવા તો કયા, **દાવાના** હુવા તો કયા?

દોનોમે વોહ મીલતા હએ, હો ચસ્મે હકીકત બી,
સાયેમે જો મસજીદકે, બુતખાના હુવા તો કયા?

ડીટેકટીવ વાર્તાઓ.

ચાર લાખની ચોરી	૦-૮-૦
મોહીની ઉર્ફે મરીયમ અથવા ડાકુની દીકરી	૦-૧૨-૦
ડીટેકટીવ કુતરો અથવા બહાદુરી કે બ્હેન	૦-૧૨-૦
ચોકટનો એકકો	૦-૮-૦
લાલનો એકકો	૦-૮-૦
હનુમાનની મુર્તી અથવા ચક્કરદાર ખુન ...	૧-૦-૦
અઠંગ ઉઠાવગીર અથવા ચાલાક ચોર ...	૦-૧૨-૦
મોહબ્બત કે ખુન	૦-૮-૦

નવીન વાર્તાઓ.

વસંત અને ગુલાબ	૦-૮-૦
સતી કે શંખણી	૦-૬-૦
બેદી રાજકુમાર	૧-૮-૦

જાદુ-હુન્નર.

કોકશાસ્ત્ર	૧-૮-૦
હુન્નર શિક્ષક	૧-૪-૦
જાદુકળા	૧-૦-૦
જાદુકપટ	૦-૬-૦
ભયંકર ભુતાવળી	૦-૬-૦

દરેક બુકો વી. પી. પોષ્ટથી રવાના કરવામાં આવશે માલ મંગાવનારાઓએ પોતાનું સરનામું હમેશાં ચોખ્ખાં અક્ષરે લખતાં રહેવું. દરેક માલની કીંમત ઉપરાંત પોષ્ટેજ ખર્ચ વધુ—વાંચવાલાયક બુકો મળવાનું ઠેકાણું—

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

નાણાવટ-સુરત.

સુરત બરાનપુરી ભાગળ, બાજીવાળી પોળ, અનાવિલ લોજની બાજુમાં આવેલા શ્રી "અનાવિલ બંધુ" પ્રી. પ્રેસમાં ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યું.